

ПОЛОЖЕННЯ **про консультаційні пункти з питань цивільного захисту**

I. Загальні положення

1. Положення про консультаційні пункти з питань цивільного захисту (далі - Положення) визначає вимоги до порядку створення та організації роботи консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та населених пунктах Слобожанської селищної ради.

Консультаційні пункти з питань цивільного захисту (далі - консультаційні пункти) є осередками проведення інформаційно-просвітницької роботи і пропаганди знань з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях серед непрацюючого населення.

2. Діяльність консультаційних пунктів організовується відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444, наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 07.06.2011 № 587 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах».

3. Мережа консультаційних пунктів на адміністративній території громади створюється відповідно до рішення виконавчого комітету Слобожанської селищної ради при адміністративних приміщеннях смт. Слобожанське, с. Геніївка, с. Лиман, с. Скрипаї, с. Шелудьківка, с. Н. Бишкин та комунальних підприємствах, житлово-експлуатаційних організаціях незалежно від форм власності та підпорядкування, об'єднаннях співвласників багатоквартирних житлових будинків (далі – експлуатаційні організації) смт. Слобожанське з метою обслуговування непрацюючого населення, яке проживає в населених пунктах ради.

4. На підставі рішення виконавчого комітету Слобожанської селищної ради консультаційні пункти при експлуатаційних організаціях створюються наказами їх керівників, у яких вказується:

перелік приміщень, які виділені для розташування пункту, та строки його обладнання;
мікрорайон (група будинків тощо), мешканці яких охоплюються навчанням на пункті;
особи, відповідальні за створення, обладнання (посадова особа органу влади, організації, при яких створюється пункт) та організацію роботи пункту;
кількість консультантів – фахівців різних напрямів (цивільного захисту, безпеки життєдіяльності, медицини, пожежної безпеки, охорони праці тощо), які залучаються до роботи пункту на громадських засадах;
порядок роботи пункту та організації проведення консультацій;
порядок роботи з населенням, організаціями, підприємствами та установами щодо створення активу з питань цивільного захисту консультаційного пункту на місцях;
облік та звітність про проведену пунктом за рік роботу;

5. У повсякденній діяльності консультаційні пункти керуються положеннями про них.

Положення консультаційного пункту розробляється відповідно до вимог нормативних актів та цього Положення посадовою особою експлуатаційної організації, яка відповідає за питання цивільного захисту організації, погоджується структурним

підрозділом з питань цивільного захисту громади та затверджується керівником експлуатаційної організації.

6. Загальне керівництво консультаційними пунктами здійснюють селищний голова, керівники організацій, на базі яких створено пункти.

7. Консультаційно-методична допомога з організації роботи консультаційних пунктів здійснюється педагогічними працівниками навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області (далі – курси, центр).

II. Завдання консультаційного пункту та їх кадрове забезпечення

1. Головними завданнями консультаційного пункту є:
участь у підготовці населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях за тематикою консультацій, рекомендованих Державною службою України з надзвичайних ситуацій;

сприяння розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки; підвищення рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Відповідно до покладених на них головних завдань консультаційні пункти забезпечують доведення до непрацюючого населення правил та рекомендацій щодо:

дій в умовах надзвичайних ситуацій та проявів терористичних актів;

застосування засобів індивідуального та колективного захисту;

надання домедичної само- та взаємодопомоги постраждалим;

поведінки в несприятливих побутових і нестандартних ситуаціях;

забезпечення особистої та колективної безпечної життєдіяльності в різні пори року;

створення умов для самостійного вивчення населенням матеріалів посібників, пам'яток, іншого друкованого навчально-інформаційного матеріалу, перегляду та прослуховування спеціального циклу теле- та радіопередач;

надання інформації населенню щодо прав та обов'язків громадян України у сфері цивільного захисту;

участь в інформаційно-просвітницькій роботі та пропаганді знань серед населення з питань заходів цивільного захисту, які сплановані та проводяться у регіоні, а також роз'яснення правил поведінки та дій в умовах виникнення надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуацій (організація та участь у виставках, змаганнях, оглядах-конкурсах, бесідах, вікторинах, виступах по радіо та телебаченню, поширення друкованої, аудіо та відеопродукції тощо);

доведення до мешканців конкретних повідомлень, що стосуються участі населення у заходах цивільного захисту за місцем проживання (дій за попереджувальним сигналом «Увага всім!», при проведенні евакуаційних заходів, інформації про місця знаходження захисних споруд цивільного захисту (далі-захисні споруди), пунктів видачі засобів індивідуального захисту тощо);

створення та удосконалення необхідної навчально-матеріальної бази.

3. Безпосередня відповідальність за організацію роботи консультаційних пунктів покладається на штатних (позаштатних) спеціально призначених посадових осіб з питань цивільного захисту експлуатаційних організацій, які працюють під контролем їх керівника, а у відомчому житловому секторі – керівника відповідного підприємства, організації.

Крім осіб, які безпосередньо відповідають за роботу консультаційних пунктів до проведення просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань цивільного захисту серед населення можуть залучатися (за їх згодою) активісти з числа ветеранів цивільного захисту, викладачі нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист» закладів вищої освіти, а також студенти старших курсів закладів вищої освіти, медичний персонал, громадяни, які раніше успішно пройшли повний курс навчання та мають необхідну підготовку.

4. До складу працівників консультаційних пунктів входять завідувачі та інструктори, які призначаються наказами керівників. Кількість інструкторів визначають керівники, виходячи з розпорядку роботи консультаційних пунктів та обсягу роботи.

До проведення занять з населенням також можуть залучатися за їх згодою на громадських засадах консультанти з числа ветеранів цивільного захисту, викладачі нормативних дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Цивільний захист» закладів вищої освіти, а також студенти старших курсів закладів вищої освіти, медичний персонал, громадяни, які раніше успішно пройшли повний курс навчання та мають необхідну підготовку.

5. Особи, які безпосередньо організують роботу консультаційних пунктів, відповідають за планування заходів, що проводяться на пунктах, зміст та своєчасне оновлення наочної інформації, організацію роботи консультантів з числа активістів цивільного захисту, стан навчально-матеріальної бази та зобов'язані:

розробляти та вести плануючі, облікові та звітні документи консультаційних пунктів; організувати проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій за порядками та в обсязі, установленими наказами керівників організацій, та органів місцевого самоврядування;

проводити інструктажі консультантів;

вести облік заходів, проведених з навчання непрацюючого населення у закріплених за пунктами районів;

складати заявки на придбання навчального і наочного приладдя, технічних засобів навчання, літератури, вести їх облік, зберігання та своєчасне списання;

брати участь у заходах інформаційно-просвітницької роботи з пропаганди знань серед населення з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій;

підтримувати постійну взаємодію з питань навчання населення з відділом мобілізаційної роботи, з питань цивільного захисту, взаємодії з правоохоронними органами Слобожанської селищної ради, курсами НМЦ ЦЗ та БЖД Харківської області.

6. Особи, які безпосередньо організують роботу консультаційних пунктів, у встановлений термін проходять підготовку на курсах НМЦ ЦЗ та БЖД Харківської області.

III. Матеріально – технічне забезпечення діяльності консультаційних пунктів

1. Навчальна матеріально-технічна база консультаційних пунктів з питань цивільного захисту експлуатаційних організацій включає:

інформаційно-довідкові куточки з питань цивільного захисту, що забезпечує доступне доведення до мешканців певної території необхідної інформації з питань цивільного захисту та повідомлень, розроблених на основі аналізу особливостей місцевих умов та ймовірних місцевих небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації;

окремі приміщення, призначені для проведення роз'яснювальної консультаційної роботи щодо дій в разі виникнення аварій, катастроф, стихійних лих, імовірних для конкретної території та надання практичної допомоги населенню у самостійній підготовці за спеціальними програмами підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

2. Рішеннями керівників експлуатаційних організацій для консультаційних пунктів виділяється приміщення у адміністративних будівлях організацій, які оснащуються необхідними меблями (столи, стільці, шафи тощо).

Біля вхідних дверей консультаційних пунктів розміщується таблички з надписом «Консультаційний пункт з питань цивільного захисту».

На видних місцях розташовуються розпорядки дня, графік проведення консультацій, прізвища та телефони консультантів.

Засоби обладнання та оснащення консультаційних пунктів повинні відповідати сучасним вимогам теорії та практики захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Кожний відвідувач пункту повинен мати можливість отримати конкретну та вичерпну інформацію про ймовірні надзвичайні ситуації у районі його проживання, місця укриття та

маршрути проходу до них, про адреси пунктів видачі засобів індивідуального захисту, порядок евакуації тощо.

3. Інформаційно-довідкові куточки з питань цивільного захисту є обов'язковими елементами консультаційних пунктів експлуатаційної організації та являють собою окремі стенди з тематично оформленими планшетами.

Інформаційно-довідкові куточки розміщуються у легкодоступних для огляду місцях з масовим перебуванням людей адміністративного приміщення організації (коридори, холи, вестибюлі тощо).

4. Тематичний зміст планшетів інформаційно-довідкових куточків викладається зрозуміло, наочно, вкрай лаконічно та розміром шрифту, що забезпечує його легке застосування та включає:

пам'ятку щодо порядку зв'язку з екстреними службами, які діють за скороченими телефонними номерами (101, 102, 103, 104 тощо) та комунальними аварійними службами допомоги населенню;

сигнали цивільного захисту (порядок оповіщення населення) у разі виникнення аварії, катастрофи або стихійного лиха, дії населення з отриманням таких сигналів або інформації; рекомендації щодо засобів захисту від впливу небезпечних факторів імовірних загроз техногенного характеру та правил поведінки під час виникнення аварій та катастроф;

інформацію про імовірні загрози природного характеру (стихійні лиха) відповідно до пори року, наслідки яких можуть негативно впливати на життєдіяльність населення, що мешкає на території експлуатаційної організації та рекомендації щодо засобів захисту від впливу небезпечних факторів імовірних сезонних загроз природного характеру і правил поведінки під час стихійного лиха;

схему розміщення захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) (далі – захисні споруди), закріплення мешканців житлових будинків за захисними спорудами, маршрути висування населення до них, порядок отримання населенням засобів індивідуального захисту;

порядок проведення евакуації населення із схемою розміщення та адресами збірних пунктів евакуації, рекомендації щодо готовності населення до проведення евакуаційних заходів;

розклад роботи консультаційного пункту та порядок отримання консультаційної допомоги з питань цивільного захисту.

5. Для тематичного оформлення приміщень консультаційних пунктів використовується: навчально-наочні посібники (плакати, стенди), спеціальна навчальна література; навчальне майно.

6. Навчально-наочні посібники (плакати, стенди) розміщуються на стінах приміщення консультаційних пунктів та можуть містити, з урахуванням місцевих особливостей, інформаційні матеріали наступного змісту:

правила особистої, пожежної та техногенної безпеки; класифікація надзвичайних ситуацій; хімічна небезпека; радіація; електричний струм; увага газ; розлив ртуті; при пожежі; землетрус; обмороження; небезпека на воді; безпека руху; безпека пішохідних переходів; застарілі боєприпаси; тероризм; небезпека у лісі; безпечна прогулянка у лісі; повінь; блискавка; ожеледиця; життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях; засоби захисту органів дихання і шкіри (засоби індивідуального захисту); евакуація населення; укриття населення в захисних спорудах; медичний захист, оповіщення і інформування; інші інформативні матеріали, які розкривають зміст заходів захисту населення і територій відповідного регіону.

7. Спеціальна навчальна література, призначена для самостійної роботи відвідувачів консультаційних пунктів, повинна бути представлена:

навчальними посібниками з питань цивільного захисту;

виписками із нормативних актів з питань захисту населення, територій та безпеки життєдіяльності;

пам'ятками та рекомендаційними брошурами з питань охорони життя і здоров'я людини у надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуаціях; підшивками спеціалізованих журналів і газет.

8. Навчальне майно: засоби індивідуального захисту, рекомендовані для застосування на території (об'єкті), що обслуговується консультаційним пунктом; засоби пожежогасіння; засоби надання першої медичної допомоги; медичні муляжі та багатофункціональні тренажери для навчання навичкам надання першої допомоги; радіометри та дозиметри побутові.

Кількість зразків навчального майна консультаційного пункту визначається місцевими умовами.

9. Обов'язки із розроблення та впровадження стенду інформаційно-довідкового кутка та навчально-наочних посібників приміщення консультаційного пункту (надалі - навчально-наочний посібник) покладаються на керівника установи, організації.

10. Матеріальні та фінансові витрати, пов'язані з виділенням і утриманням приміщень консультаційного пункту, їх обладнанням і оснащенням необхідною навчальною матеріально-технічною базою здійснюються за рахунок селищного бюджету.

IV. Організація роботи консультаційних пунктів

1. Робота консультаційних пунктів організовується за річним планом роботи пункту згідно із організаційно-розпорядчими документами з підготовки населення керівником ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Чугуївського район Харківської області.

2. У річному плані визначаються основні заходи консультаційної та просвітницько-інформаційної роботи з пропаганди знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, а також заходи щодо удосконалення навчально-матеріальної бази пунктів, підготовки працівників консультаційних пунктів у навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області.

Плани робіт консультаційних пунктів розробляються та підписуються особами, які безпосередньо відповідають за їх роботу, погоджуються керівником структурного підрозділу з питань цивільного захисту затверджуються керівниками експлуатаційних організацій, селищним головою.

Консультаційна робота з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності працівниками пунктів здійснюється згідно з графіком їх роботи на місяць.

3. Навчання населення, незайнятого у сфері виробництва та обслуговування, здійснюється шляхом:

проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах можливих надзвичайних ситуацій за рекомендаціями організаційно-методичних вказівок щодо навчання населення громади з питань цивільного захисту і діям в умовах надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру;

проведення інформаційних та агітаційних заходів (бесід, лекцій, вечорів питань і відповідей, показів діафільмів, відеофільмів тощо);

розповсюдження та читання пам'яток, листівок, посібників;

прослуховування радіопередач, перегляд та прослуховування спеціальних відео- та аудіоматеріалів з тематики захисту населення;

забезпечення умов для самостійного вивчення населенням правил поведінки та дій в умовах надзвичайних ситуацій за рекомендованою працівниками пункту літературою та за їх консультаційною допомогою;

проведення представницьких заходів (днів професійних свят, оглядів-конкурсів тощо);

участі у тренуваннях з цивільного захисту та захисту від надзвичайних ситуацій.

4. Консультаційні пункти можуть використовуватися для доведення до мешканців конкретних повідомлень, що стосуються їх участі у заходах цивільного захисту за місцем проживання (дій за попереджувальним сигналом «Увага всім!», під час проведення

евакуаційних заходів, укриття у захисних спорудах, видачі засобів індивідуального захисту тощо).

5. При проведенні консультацій на пунктах обов'язково надається інформація про потенційну небезпеку, що характерна для місць проживання населення та методи реагування на неї. Особливу увагу необхідно звертати на громадян, які проживають поряд з потенційно небезпечними об'єктами, а також на дітей та соціально незахищені верстви населення.

Керівники потенційно-небезпечних об'єктів надають через консультаційні пункти постійну та оперативну інформацію населенню, яке проживає в зонах можливого ураження, про стан їх захисту, методи й способи забезпечення безпеки при аваріях.

6. Просвітницька робота та пропаганда знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях спрямовується на підготовку громадян до дій при виникненні надзвичайних ситуацій, зокрема: особливостей поведінки у різні періоди року, поведінки на воді, на дотримання правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм, при виникненні епідемій, епізоотій, отруень тощо.

7. Основна увага при навчанні населення звертається на морально-психологічну підготовку, умілі дії у надзвичайних ситуаціях, характерних для місць його проживання, на виховання у громадян почуття високої відповідальності за свою підготовку, підготовку своєї родини до захисту у надзвичайних ситуаціях.

8. Основними організаційно-розпорядчими документами, які повинні бути на консультаційному пункті, є:

витяг з рішення виконавчого комітету Слобожанської селищної ради про створення консультаційних пунктів;

наказ керівника про створення та організацію роботи консультаційного пункту;

положення про консультаційний пункт;

план роботи консультаційного пункту на рік;

графік надання консультацій з питань цивільного захисту працівниками консультаційного пункту;

журнал обліку консультацій;

функціональні обов'язки працівників консультаційного пункту;

список працівників консультаційного пункту.

Керуюча справами (секретар)
виконавчого комітету Слобожанської
селищної ради

Яна ХАБАРОВА